

R. D. Laing

Gubancok

Az emberi kötöttségek itt megrajzolt mintáit rendszerezni nem akadt még Linné. Mindegyikük, alighanem, furcsa mód ismerősnek látszik. A következő lapokon csupán néhányat vázolok föl azok közül, amelyekkel a valóságban már találkoztam. Ha nevet próbálnánk adni nekik, ilyen szavakra bukkannánk: csomók, hurkok, gubancok, zsákutcák, szétkapcsolások, pörgettyűk, béklyók.

Megtehettem volna, hogy közelebb maradok ahhoz a "nyersanyaghoz", amelyen e minták kirajzolódnak. Megtehettem volna azt is, hogy tovább párlom őket - valamiféle elvont matematikai-logikai kalkulussá. Remélem, még nem annyira sémászerűek, hogy fölismerhetlenné tennék azokat a nagyon is közvetlen élményeket, amelyekből származnak, de már kellőképpen függetlenek a "tartalom" -tól ahhoz, hogy megsejtessék e maya-fátylak végső formai eleganciáját.

R.D.LAING

1969. április

Játszanak. Megjátsszák azt, hogy nem játszanak. Ha jelét adom, hogy tudom, hogy játszanak, megszegem a szabályokat, és büntetést kapok. El kell játszanom velük a játékukat, hogy

nem tudom, hogy tudom, hogy játszunk.

Ők nem szórakoznak.

Én nem tudok szórakozni, ha ők nem szórakoznak.

Ha szórakoztatnám őket, velük együtt szórakozhatnék én is. Elszórakoztatni őket nem szórakozás. Az kemény munka. Elszórakozhatnék azzal, hogy kitalálom, hogy ők miért nem szórakoznak.

Nem illik azzal szórakoznom, hogy kitalálom, hogy ők miért nem szórakoznak.

De még abban is van némi szórakozás, ha úgy teszek, mintha nem szórakoztatna az, hogy kitalálom, hogy ők miért nem szórakoznak.

Odajön hozzám egy kislány, és azt mondja: szórakozzunk. Szórakozni azonban időpazarlás, mert nem segít abban, hogy kitaláljuk, hogy ők miért *nem* szórakoznak.

Hogy mersz szórakozni, amikor Krisztus meghalt érted a keresztfán? Ő tán szórakozott?

A mi kötelességünk az, hogy gyermekeinket arra neveljük, hogy szeressenek, tiszteljenek és kövessenek minket.

Ha nem teszik, akkor meg kell büntetni őket,

különben nem tesszük azt, ami a kötelességünk.

Ha felnővén szeretnek, tisztelnek és követnek minket,

az ég megjutalmazott minket azért, hogy jól neveltük őket.

Ha felnővén sem nem szeretnek, sem nem tisztelnek, sem nem követnek minket,

akkor vagy jól neveltük őket,

vagy nem;

ha jól,

akkor valami biztosan nem stimmel velük,

ha nem,

akkor valami nem stimmel mivelünk.

Egy fiúnak. tisztelnie kell az apját

Nem kell arra tanítani, hogy tisztelje az apját Ez természetes dolog.

Én legalábbis így neveltem a fiamat.

Egy apának. persze méltónak. kell lennie a tiszteletre.

El is herdálhatja a fia tiszteletét

Én azonban bízom benne, hogy a fiam tisztelni fog, ha másért nem, hát azért, mert nem kényszerítettem arra, hogy tiszteljen engem.

Valami biztosan nem stimmel vele

különben nem viselkedne úgy ahogy viselkedik tehát azért viselkedik úgy ahogy viselkedik mert valami nem stimmel vele

Nem hiszi hogy valami nem stimmel vele mert

többek közt pont az

nem stimmel vele

hogy nem hiszi hogy valami

nem stimmel vele

tehát

segítenünk kell neki hogy megértse: az hogy nem hiszi hogy valami nem stimmel vele

szintén olyasvalami

ami nem stimmel vele

nem stimmel vele valami

mert azt hiszi

hogy biztosan nem stimmel velünk valami

ha segíteni akarunk neki hogy megértse

hogy biztosan nem stimmel vele valami

ha azt hiszi hogy nem stimmel velünk valami

ha segíteni akarunk neki megérteni hogy

mi segítünk neki

megérteni hogy

mi nem üldözzük őt

ha segítünk neki

megérteni hogy nem üldözzük

ha segítünk neki

megérteni hogy

vonakodik megérteni

hogy nem stimmel vele valami

mivel nem érti meg hogy nem stimmel vele valami

Gubancok. Helikon Kiadó, 1981.